

Vlaams
Parlement

vergadering **C367**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 13 juli 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het EU-voorzitterschap van Slovenië – 4237 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het ondersteunen van internationale lgbtqi+-activisten naar aanleiding van de aanvallen in Georgië – 4240 (2020-2021)	7
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de ontmoeting van de minister-president met de Palestijnse ambassadeur – 4241 (2020-2021)	10

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het EU-voorzitterschap van Slovenië – 4237 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie rouleert tussen de lidstaten en wisselt om de zes maanden. Zo is sinds 1 juli en tot het einde van het jaar Slovenië voorzitter. Slovenië nam het voorzitterschap over van Portugal. Het programma van het voorzitterschap telt vier hoofdthema's: ten eerste het herstel, de veerkracht en de strategische autonomie van de EU, ten tweede een reflectie over de toekomst van Europa, ten derde de Europese manier van leven, de rechtsstaat en de Europese waarden, en ten vierde het vergroten van veiligheid en stabiliteit in het Europees nabuurschap.

Het voorzitterschap van Slovenië leidde al tot nogal wat ophef in sommige kringen. De Sloveense premier Janez Janša werd door sommige media gebombardeerd tot een 'Trumpiaanse mini-Orbán'. Je houdt het niet voor mogelijk. Janša is nog maar een jaar premier van Slovenië, maar heeft zich nu al de woede van heel wat personen op de hals gehaald, voornamelijk in politiek linksgeoriënteerde kringen. De kritiek op Janša wordt voornamelijk gevoed door de steun die de Sloveense regeringsleider aan zijn Hongaarse ambtgenoot Viktor Orbán gaf voor heel wat verschillende zaken waarvoor Orbán hard werd aangepakt.

Volgens sommigen is ook de mediavrijheid in Slovenië door Janša in gevaar. Kritiek hierop in het Europees Parlement werd door de premier zelf terecht gepareerd door te reageren met "de laatste journalist die in de gevangenis belandde voor wat hij schreef, staat hier voor u." Dit is een verwijzing naar zijn vroegere carrière als journalist in het communistische Joegoslavië.

Minister-president, hoe evalueert u de vooruitgang die werd gemaakt tijdens het Portugese voorzitterschap? Zijn er bepaalde zaken die nog niet afgerond werden? Zo ja, welke en in welke mate heeft dit een impact op Vlaanderen?

Welke dossiers verwacht u dat onder het Sloveense voorzitterschap zullen worden afgerond? Wat is het belang van deze dossiers voor Vlaanderen?

Verwacht u dat Slovenië bepaalde dossiers prioritair zal willen behandelen? In de kranten zijn daar al een paar aanzetten toe gegeven. Zijn die terecht?

Zal het voorzitterschap van Slovenië een impact hebben op het verloop van de zogenaamde conferentie over de toekomst van Europa? Zo ja, op welke manier en waarop baseert u zich? Gaat u akkoord met de kritiek die wordt geuit op de huidige Sloveense regering en haar leider?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het Portugese voorzitterschap ging van start midden in de tweede golf van de coronapandemie en op het moment dat het Verenigd Koninkrijk officieel uit de EU stapte. Deze context maakte het niet eenvoudig voor het Portugese voorzitterschap, ook gelet op de beperkte mogelijkheden tot fysieke vergaderingen. De agenda bleef beheerst door covid en de shift van focus op beperkende maatregelen richting vaccinatie in de EU-lidstaten.

In deze moeilijke context slaagde Portugal er toch in de onderhandelingen over een aantal moeilijke dossiers tot een goed einde te brengen. Zo werd er een akkoord gevonden over het gemeenschappelijk landbouwbeleid, uiteraard van groot belang voor onze Vlaamse landbouwers.

Ook de tijdige afhandeling van de onderhandelingen over de aanpassingsreserve aan de Brexit was belangrijk voor Vlaanderen. Dankzij het bereikte akkoord zal de eerste schijf middelen waar Vlaanderen recht op heeft, reeds in de herfst van dit jaar uitbetaald worden. Andere verdiensten zijn onder andere het akkoord over het Europese coronavaccinatiecertificaat, waardoor het toerisme in Europa deze zomer opnieuw op gang kan komen en de richtlijn rond belastingtransparantie.

Uiteraard zijn er ook een aantal dossiers die Portugal niet tot een goed einde heeft kunnen brengen tijdens zijn voorzitterschap. Een voorbeeld hiervan is dat er geen Raadsconclusies konden worden aangenomen over de 'Trade Policy Review'. Een aantal dossiers werden ook uitgesteld, al kan dat niet enkel aan het voorzitterschap worden toegeschreven. Het heeft ook te maken met de capaciteit die binnen de Europese Commissie aan dossiers kan worden besteed, alsook met de algemene context.

De focus van het Sloveense voorzitterschap zal voornamelijk liggen op het opstarten van enkele belangrijke en delicate onderhandelingen, onder andere het 'Fit for 55'-pakket met maatregelen om de EU-klimaatambities te behalen en het vervolg van het migratiepakket. Daarnaast zijn er nog heel wat lopende processen die het Sloveense voorzitterschap goed zal moeten beheren.

Het is moeilijk om te voorspellen welke dossiers concreet afgerond zullen worden. Het Sloveense voorzitterschap heeft wel de ambitie om onder andere de drie voorstellen in het kader van de gezondheidsunie te finaliseren, de onderhandelingen over de Aarhus-verordening over rechtspraak inzake milieuaangelegenheden en het achtste leefmilieuprogramma af te ronden, alsook een algemene benadering te verkrijgen inzake een aantal cyberdossiers. Er worden echter geen doorbraken op grote hangende dossiers verwacht.

Het Sloveense voorzitterschap schuift vier prioriteiten naar voor die verschillende inhoudelijke dossiers omvatten. De eerste prioriteit is veerkracht, herstel en strategische autonomie. Hieronder zullen heel wat dossiers vervat zitten, onder andere inzake gezondheid, cyber en het economisch herstel, gelinkt aan de groene en digitale transitie. Specifieke aandacht zal hierbij gaan naar de goedkeuring en implementatie van de nationale plannen voor herstel en veerkracht, niet onbelangrijk voor Vlaanderen.

Er zal ook ingezet worden op de initiatieven rond de gezondheidsunie om de EU veerkrachtiger en crisisbestendiger te maken in de toekomst. Ook cyberveiligheid is een prioriteit voor het Sloveense voorzitterschap. De publicatie door de Commissie van de voorstellen onder het 'Fit for 55'-pakket en de nieuwe eigen middelen midden juli zullen ook de nodige aandacht krijgen in het programma van het Sloveense voorzitterschap.

Een tweede prioriteit is de conferentie over de toekomst van de EU. Het verloop van de toekomstconferentie valt grotendeels samen met het Sloveense voorzitterschap. Sloveens premier Janša gaf reeds aan dat dit een prioritair dossier is en dat Slovenië het goede verloop van dit dossier wil verzekeren en vooruitgang wil boeken zodat het gefinaliseerd kan worden onder Frans voorzitterschap in 2022. Deze conferentie zal plaatsvinden in de vorm van plenaire vergaderingen, burgerpanels en nationale raadplegingen in de lidstaten.

Ook het 'Bled Strategic Forum on the Future of Europe', dat begin september plaatsvindt, zal een belangrijke rol spelen. Hier zullen huidige en voormalige

politieke figuren uit de Europese instellingen en lidstaten samengebracht worden in een reeks van panels. Bedoeling is om tot een diepgaande discussie over de toekomst van de EU te komen. Het Sloveense voorzitterschap wil ook nationale en lokale entiteiten nauw betrekken in dit proces. Er is een duidelijk engagement bij het Sloveense voorzitterschap om vooruitgang te boeken in dit dossier.

Een derde prioriteit zal liggen bij het versterken van de Unie op basis van de rechtstaat en het bevorderen van de Europese manier van leven. Het Sloveense voorzitterschap zal de jaarlijkse rechtstaatdialoog in de Raad organiseren, naar aanleiding van het jaarlijkse rapport dat hierover verschijnt op 20 juli. Slovenië zal ook verder werken rond het beheer van migratie.

Een laatste prioriteit is het externe beleid van de EU. Hierin zal nadruk gelegd worden op de trans-Atlantische relaties en de Westelijke Balkan. Het Sloveense voorzitterschap wil onder andere vooruitgang boeken op het vlak van uitbreidingsbeleid en organiseert in oktober een EU-Balkantop. Het is af te wachten welke handelsdossiers Slovenië tot een goed einde kan brengen. Dat is meteen ook mijn antwoord op uw vierde vraag.

Het klopt inderdaad dat de Sloveense premier Janša reeds op verschillende momenten voor de nodige controverse heeft gezorgd. De invloed hiervan op de taak die Slovenië heeft als voorzitter van de Raad van de EU zal echter eerder beperkt zijn naar mijn inschatting. Een lidstaat die het voorzitterschap heeft, kan uiteraard eigen accenten leggen in de aanpak, maar dient dit te doen binnen het apparaat van EU-instanties en binnen de voorziene kaders. Europese dossiers zijn lopende of staan reeds gepland, waardoor de agenda grotendeels vastligt. Het voorzitterschap dient zich hieraan ook aan te passen. De impact op het EU-beleid gedurende het Sloveense voorzitterschap lijkt dus eerder beperkt.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. De context van het Portugese voorzitterschap was inderdaad niet eenvoudig. Het had te maken met de covidcrisis en de Brexit. Dat zijn trouwens twee zaken die nog niet voorbij zijn. De gevolgen van de Brexit en covid zullen ook nog dit jaar onder het voorzitterschap van Slovenië verder onder controle moeten worden gehouden. Ook daar is er voor Slovenië werk aan de winkel. Tijdens het voorzitterschap van Portugal waren er ook enkele lichtpunten. U hebt daarnaar verwezen. Onder andere was er het akkoord over het Europees landbouwbeleid, wat een goede zaak is.

U hebt verschillende zaken opgesomd die het Sloveense voorzitterschap wil verwezenlijken. Het is logisch dat Slovenië eigen items heeft die het wil beklemtonen. Plannen voor herstel en veerkracht zijn inderdaad ook voor Vlaanderen erg belangrijk. Het is zeker positief dat het Sloveense voorzitterschap hiermee rekening zal houden.

Ik ben ook benieuwd hoe Slovenië het dossier over de toekomst van Europa zal begeleiden. Het is natuurlijk geen geheim dat er in Europa een verschil in visie is over de toekomst van Europa. Dat verschil in visie is heel erg verschillend tussen Oost- en West-Europa. Daarom is het ook belangrijk om te kijken hoe dit verder zal evolueren. Slovenië heeft zeker een hefboom in handen om aan agendasetting te doen en de – wat mij betreft soms terechte – kritiek vanuit Oost-Europa naar voren te brengen. Ik kijk hoopvol uit naar het voorzitterschap van Slovenië.

Ik ben ook benieuwd naar de besluiten van de EU-Balkantop waarnaar u verwees.

Ik ben tevreden dat u als minister-president niet echt té overtrokken kritiek geeft op het Sloveense voorzitterschap. We moeten dit op een gezonde manier bekijken.

Elk land dat het voorzitterschap waarneemt, ook Slovenië, kan het voordeel van de twijfel genieten. We hebben gezien dat het voor Portugal een moeilijk voorzitterschap was als gevolg van de Europese omstandigheden en het zal ook voor Slovenië niet eenvoudig worden. Vooraleer iedereen zich vooral in het westen van Europa focust op overtrokken kritiek, moeten we binnen het Europese gegeven constructief proberen om een goede toekomst voor alle landen te verzekeren.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Ik wil toch nog even reageren op het wegzetten van elke vorm van kritiek op Slovenië, niet per se op het voorzitterschap, maar op de huidige premier. U zei dat mediavrijheid daar in vraag wordt gesteld en voegde eraan toe: "je houdt het niet voor mogelijk". Een jaar geleden nog maar schreef Janša een essay 'Oorlog tegen de media' en hij haalt op sociale media fel uit naar journalisten. Het nationaal persagentschap wordt tot op de rand van het faillissement gedreven want de geldkraan wordt dichtgedraaid. De hoofdredacteur wordt beschuldigd van moord. Ondertussen zouden er opnieuw middelen worden voorzien, maar wel onder voorwaarden. Het is zover gekomen dat het persagentschap crowdfunding is opgestart. Dat is toch niet niets. Kritische media zijn toch echt wel de essentie van een democratie, en vandaag wordt die gewoon bedreigd. Het lijkt mij toch dat je als gezicht van een land het best behoedzaam omspringt met het telkens zo zwaar uithalen. Om nu te zeggen dat er niets aan de hand is en dat het wat linkse kritiek is, lijkt mij bij de haren getrokken. Ik denk dat het tegendeel waar is.

Is daarmee al iets gezegd over het Europese voorzitterschap? Neen, daar is nog niets mee gezegd, maar het is ook niet hoopgevend dat naast het aanpakken van de media er ook van alles omtrent rechtspraak in vraag wordt gesteld. Rechters worden niet meer onafhankelijk genoemd. Voordrachten van openbare aanklagers die fraude met Europese middelen in Slovenië moeten onderzoeken, worden ingetrokken op initiatief van Janša. De minister van Justitie vond het zo belangrijk dat hij er nadien zelfs ontslag voor nam. We kunnen dit toch niet zomaar wegzetten. We moeten er alert voor blijven dat er wel iets aan het gebeuren is in Slovenië.

Ik heb vanuit een andere invalshoek dezelfde bekommernis: zal dit de conferentie over de toekomst van Europa niet in een te groot nadeel plaatsen? Ik hoor dat de minister-president hoopvol is en dat het beperkt zal blijven tot het voorzitterschap, maar ik ben toch ook wel wat verontrust door de mogelijkheden van agendasetting.

Specifiek omtrent de Balkan heb ik nog een vraag. Ik heb begrepen dat naast het intensifiëren van de handel het ook ging over het in het vooruitzicht stellen van toetreding van verschillende Balkanlanden. Wat is het standpunt van Vlaanderen daarover?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Aerts, de Vlaamse Regering is niet zozeer voorstander van een verdere uitbreiding van de EU op dit ogenblik omdat de interne cohesie nu eerder voorrang moet krijgen op meer lidstaten binnenbrengen. We zijn eerder voor verdieping van de relaties onder de huidige EU-lidstaten dan voor verdere uitbreiding.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik wil u nogmaals bedanken voor uw antwoord, dat niet te overtrokken was en dat Slovenië en de premier voorlopig het voordeel van de twijfel geeft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het ondersteunen van internationale lgbtqi+-activisten naar aanleiding van de aanvallen in Georgië – 4240 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): De laatste maanden nemen de discriminatie van en het geweld tegen lgbtqi+ in en rond Europa steeds meer toe. Er waren al de lgbtqi+-vrije zones in Polen, de homo- en transfobe wetgeving in Hongarije en de voorbije dagen zagen we vreselijke beelden in Georgië, waar een opgestookte menigte de kantoren van organisatoren van de Georgische pride aanvielen. Deze aanval kwam er op aangeven van onder andere de Georgisch orthodoxe kerk. Heel wat activisten vrezden momenteel voor hun veiligheid en ook journalisten werden de voorbije dagen aangevallen.

Dit weekend overleed zelfs een van de aangevallen journalisten, wellicht door opgelopen verwondingen. In een reactie op de aanval kwamen duizenden sympathisanten, activisten en bondgenoten nadien op straat voor het Georgisch parlement, om hun steun te betuigen. Dit toont aan dat er binnen de brede Georgische bevolking wel degelijk steun is voor gelijke rechten. Het komt er vooral op aan om de activisten te steunen waar mogelijk, en aan de Georgische regering duidelijk te maken dat dergelijk homo- en transfoob geweld door de overheid met alle macht bestreden moet worden. Vandaar dat ik volgende vragen heb.

Op welke manier kan Vlaanderen lgbtqi+-activisten internationaal actief steunen in hun strijd voor gelijke rechten en tegen homo- en transfoob geweld?

Zult u de Georgische ambassadeur en de Georgische overheid op deze aanvallen aanspreken en aandringen op het verdedigen van lgbtqi+-rechten?

Staan er vanuit Vlaanderen en Flanders Investment & Trade (FIT) in het bijzonder acties of events op de planning richting Georgië waar deze thematiek aangekaart kan worden?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Lambrecht, sta mij toe om in mijn antwoord niet elke keer het hele letterwoord uit te spreken. Ik stel aan die beweging voor om daar toch een iets makkelijker uitspreekbaar letterwoord voor te bedenken, want dat is toch wel een uitdaging om dat iedere keer te doen.

Om op uw eerste vraag te antwoorden: zoals ik ook heb geantwoord op uw schriftelijke vragen nummers 376 en 378, is de geijkte weg om schendingen van de rechten van lgbtqi+-personen – en bij uitbreiding alle mensenrechtenschendingen – te veroordelen, enerzijds via de multilaterale weg, anderzijds natuurlijk via de Europese Unie. Vlaanderen drukt dan ook geregeld zijn steun uit voor Europese en internationale initiatieven en participeert ook actief in multilaterale fora, zoals de Raad van Europa en het Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS). Joint statements van de Verenigde Naties (VN) worden gesteund door Vlaamse vertegenwoordigers.

Daarnaast worden er ook andere initiatieven genomen door de Vlaamse Regering. Zo kaart ik, indien van toepassing, lgbtqi+-rechten aan tijdens diplomatieke gesprekken of in het kader van zendingen naar een bepaalde regio of een bepaald

land. Verder geeft de Vlaamse Regering via subsidies uitvoering aan haar doel om de rechten van lgbtqi+, vrouwen en minderheden een plaats te geven in het internationale beleid. FIT blijft in zijn activiteiten de Vlaamse bedrijven sensibiliseren voor maatschappelijk verantwoord internationaal ondernemen. Het is nodig dat de Vlaamse bedrijven aandacht besteden aan de mogelijke impact van hun activiteiten op de mensenrechten van kwetsbare of uitgesloten personen, waaronder natuurlijk de lgbtqi+-personen.

Ook de diplomatieke vertegenwoordigers van Vlaanderen hebben in hun werk blijvend aandacht voor de belangen van de lgbtqi+-gemeenschap. Vlaanderen steunt sinds lange tijd lgbtqi+-initiatieven. Zo steunde Vlaanderen reeds in 2006 de organisatie van de Gay Pride in Letland. De diplomatieke vertegenwoordiger in Polen ondertekende naar aanleiding van de IDAHOT-dag (International Day Against Homophobia, Transphobia and Biphobia) een brief aan de Poolse overheid als steun voor de lgbtqi+-rechten. Dit initiatief wordt jaarlijks georganiseerd door verschillende ambassades in Polen.

De diplomatieke vertegenwoordiger in Oostenrijk, ook verantwoordelijk voor Hongarije, steunde een gezamenlijke verklaring met andere ambassades en vertegenwoordigingen over lgbtqi+ in zijn ambtsgebied, samen met gelijkgestemde delegaties. Zowat alle Vlaamse diplomaten communiceerden naar aanleiding van IDAHOT-dag, 17 mei, over lgbtqi+-rechten.

Het is onbegonnen werk om een exhaustief overzicht te geven van alle initiatieven die Vlaanderen neemt ter verdediging van lgbtqi+-rechten. Dit is dan ook een werk van lange adem, dat verweven is in de dagelijks werking van de Vlaamse Regering, de Vlaamse overheid, FIT, de diplomatieke vertegenwoordigers en andere partners van Vlaanderen. Maar u kunt erop rekenen dat ik de nodige aandacht besteed aan lgbtqi+-rechten. Zoals bovenstaand overzicht van de toegekende subsidies toont, steunde ik dit jaar reeds verschillende organisaties die lgbtqi+-rechten verdedigen.

Wat de Georgische ambassadeur betreft: voorlopig zal ik geen initiatief nemen om de Georgische ambassadeur of de Georgische overheid hierover te benaderen. Zoals ik wel al zei zal ik, wanneer ik iemand van hen ontmoet, het niet nalaten over de lgbtqi+-rechten te spreken.

Wat FIT betreft: voor mei 2022 staat een factfinding missie op het programma naar Azerbeidzjan en Georgië. Deze actie was oorspronkelijk gepland voor 2021, maar werd uitgesteld vanwege COVID-19. Het gaat hier om een groepszakenreis met Vlaamse bedrijven die interesse hebben om te exporteren naar deze landen, zonder officiële delegatie. Dat initiatief biedt dan ook geen mogelijkheden om de lgbtqi+-thematiek aan te kaarten.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, bedankt voor uw antwoord. Als u opsommingen doet, en zegt dat u ze zelfs niet allemaal kunt opsommen omdat er te veel zijn, dan is dat uiteraard goed. Maar wat ons betreft kunnen er nooit genoeg acties vanuit Vlaanderen zijn om die vreselijke schending van de mensenrechten af te keuren. Daarom hoop ik dat u binnenkort toch in de mogelijkheid komt om de Georgische ambassadeur – of de Georgische overheid – daar toch op aan te spreken. Ik hoop ten andere dat we dat doen in alle landen die dergelijke mensenrechten schenden. Het is ook daarom dat we het op de agenda blijven zetten. U zegt wellicht 'ze is daar weer', of 'ze zijn daar weer', maar wij gaan niet nalaten om daarover te blijven klagen zolang dergelijke onrechtvaardigheden plaatsvinden.

We zien ook dat meer en meer anti-lgbtq+-acties en -wetgeving rechtstreeks invloed ondervinden van Rusland. In Hongarije en Polen is die wetgeving eigenlijk

een rechtstreekse kopie van wat in Rusland gebeurde. In Georgië zien we de invloed van de orthodoxe kerk. Eigenlijk heb ik nog een laatste vraag, minister-president. Hoe kunnen wij eigenlijk in Vlaanderen iets doen aan die Russische homo- en transfobe propaganda die zich uitbreidt naar al die landen?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u wel, collega Lambrecht, om het hier als een – ondertussen heel trouwe – lgbtqi+-'ally' consequent op te nemen voor de rechten van holebi's en transgenders, hier binnen Vlaanderen, binnen Europa, en elders in de wereld.

Het is heel verontrustend en problematisch om te zien welke tendensen we in die landen – zowel in de EU als net daarbuiten – zien plaatsvinden. U verwees naar Polen en naar Hongarije. Die komen inderdaad niet onder die invloed van Rusland uit. Gelukkig is er vooralsnog geen initiatief voor nieuwe wetgeving in Polen. Ik denk dat onze resolutie hier in het Vlaams Parlement toch heel expliciet heeft verwezen naar die Russische antihomowet, uit 2013, geloof ik – of 2014? Ook het Europees Parlement heeft dat gedaan. Dat op zich – die verwijzing naar Rusland – is al deels voldoende voor Polen om daar iets terughoudender in te zijn, om die wetgeving, die een kopie van de Russische zou zijn, niet in te voeren.

Maar we zien inderdaad dat het geweld tegen holebi's en transgenders overal toeneemt. Dat is heel verontrustend. Ik ben heel blij om te horen, minister-president, dat u ook – overal waar het kan – deze problematiek wilt aankaarten. Ik denk dat wijzelf als Vlaanderen, als we zelf de ambitie hebben om als Vlaanderen een belangrijke rol te spelen, daarin nog meer een echte voortrekkersrol kunnen spelen. Ik hoop dat u daarom toch stappen wilt zetten om de Georgische ambassadeur alsnog te ontbieden, maar ook om te bekijken – binnen de middelen die u vanuit het buitenlands beleid hebt – om eventueel lokale lgbtqi+-organisaties mee te ondersteunen in hun verzet tegen de verschillende regimes daar. Het is inderdaad schandalig wat we zien gebeuren, met die journalist die het dodelijk slachtoffer was, nadat extreemrechts een betoging had gehouden tegen de pride die in Georgië zou doorgaan. We zien daar opnieuw dat woorden echt een impact hebben. Het was de premier van Georgië die had opgeroepen dat het onacceptabel was dat er een pride zou plaatsvinden. Het is een premier van een centrumpartij – ik denk dat die op Europees niveau ook deel uitmaakt van uw groep, collega Lambrecht –, een zogenaamde 'progressieve' die daartoe oproept. Voor extreemrechts is dat voldoende om een betoging te houden en de media aan te vallen. Dat is een tweede probleem: dat we de vrije media meer en meer onder druk zien komen. Het is verontrustend om dat allemaal vast te stellen. Ik geloof echt, minister-president, dat wij daar op internationaal vlak, als Vlaanderen, een nog grotere rol kunnen spelen.

Ik kan, om af te sluiten, misschien een suggestie doen. Ik denk dat het collega D'Hose was die suggereerde om, in plaats van over de lgbtqi+-gemeenschap, over de regenbooggemeenschap te spreken. Dat bekt misschien iets beter, en het is toch het symbool voor de inclusiviteit. Het kan een suggestie zijn voor u, minister-president.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Van de Wauwer, dat bekt inderdaad een beetje beter dan heel die letterreeks, dus ik ga mij die term in het vervolg eigen maken. Het is een stuk eenvoudiger.

Mevrouw Lambrecht, ik kan mij alleen engageren dat ik bij ieder internationaal contact waar het van toepassing is – ik bedoel, waar het gaat over landen die wat de regenbooggemeenschap betreft op een andere golfengte zitten – dat ter sprake kan en zal brengen. Dat is een engagement dat ik wil nemen.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Ik heb niet veel toe te voegen, alleen dat ik blij ben met uw engagement om het bij elke gelegenheid die zich internationaal voordoet, landen aan te spreken op hun felle schendingen van de mensenrechten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de ontmoeting van de minister-president met de Palestijnse ambassadeur – 4241 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, op 1 juli ontmoette u de Palestijnse ambassadeur Abdalrahim Alfarra. Volgens uw communicatie kwam onder andere de relatie met Israël aan bod, naast de nood aan een tweestaten-oplossing, alsook de interne spanningen binnen de Palestijnse gebieden. De ontmoeting met de ambassadeur is een belangrijk signaal in het licht van de recente spanningen en de wederzijdse aanvallen tussen Israël en Hamas naar aanleiding van de dreigende uithuiszettingen van Palestijnse gezinnen.

Kunt u wat dieper ingaan op de elementen die aan bod kwamen in dit gesprek? Hebt u gepeild naar de verwachtingen van de Palestijnse overheid ten aanzien van Vlaanderen in het licht van het recente conflict?

Ziet u mogelijkheden om de samenwerking met de Palestijnse overheid te versterken? Op welke manier kan Vlaanderen volgens u bijdragen bij de wederopbouw van de Palestijnse gebieden?

Staat er ook nog een ontmoeting met de Israëlische ambassadeur gepland?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Lambrecht, het was een beleefdheids- en kennismakingsbezoek. U hebt zelf correct de grote lijnen van het gesprek geschetst. Gesprekken met ambassadeurs zijn uiteraard vertrouwelijk van aard. Ik kan dus niet heel veel meer context en franjes van het gesprek weergeven.

Algemeen kan ik wel meegeven dat we gesproken hebben over de lang lopende relatie tussen de Vlaamse Regering en de Palestijnse Autoriteit. Ik heb van de gelegenheid ook gebruikgemaakt om het formele standpunt van de Vlaamse Regering ten aanzien van de Israëlisch-Palestijnse kwestie te herhalen. Zoals u weet – en u hebt het zelf ook in de inleiding van uw vraagstelling verwoord – pleit Vlaanderen voor een onderhandelde tweestatenoplossing op basis van de relevante resoluties van de VN-Veiligheidsraad. Als principieel uitgangspunt hanteren wij dat voorrang moet worden gegeven aan het internationaal recht bij de regeling van conflicten.

Daarnaast heb ik uiteraard mijn bezorgdheden geuit over de recente escalatie van de rellen in Oost-Jeruzalem. Een snelle de-escalatie van dit conflict is dan, wat mij betreft, ook aan de orde.

Tot slot hebben we ook gesproken over de geopolitieke actualiteit, met de presidentswissel in Washington, de nieuw aangetreden Israëlische regering en het uitblijven van de Palestijnse verkiezingen. En ook over de verdeeldheid binnen de

Palestijnse maatschappij, die hun onderhandelingspositie niet enorm versterkt – om het understatement van de dag te gebruiken.

U vroeg ook of ik gepeild heb naar de verwachtingen van de Palestijnse overheid ten opzichte van Vlaanderen. Gezien de gevoeligheid van de kwestie kan ik ook hier niet veel dieper op de inhoud ingaan. Ik heb wel onderstreept dat de Vlaamse Regering erg open blijft staan voor dialoog met zowel de Palestijnse Autoriteit als de regering van Israël. Dialoog en de-escalatie van het conflict zullen nodig zijn om tot oplossingen te komen. Hier zien wij ook een rol weggelegd voor Europa. De Europese Unie moet een actieve bemiddelende rol opnemen om tot een twee-statenoplossing te komen.

Betreffende uw vraag of we mogelijkheden zien om de samenwerking met de Palestijnse overheid te versterken: de samenwerking op het vlak van cultuur wordt bijzonder geapprecieerd. Ik sta ervoor open om die verder te zetten, maar ook op het vlak van onderwijs, jeugd en sport is er, wat mij betreft, potentieel.

Mijn diensten blijven hierover in contact met de Palestijnse ambassade.

Op dit moment staan er geen initiatieven op stapel omtrent de wederopbouw van de Palestijnse gebieden. Ik heb de Israëlische ambassadeur ontmoet voor een kennismakingsgesprek in februari 2020. Ook tijdens dit gesprek heb ik het officiële standpunt van de Vlaamse Regering meegegeven, en heb ik opgeroepen tot vredesgesprekken tussen Israël en Palestina. Voorlopig heb ik geen nieuwe ontmoeting met de Israëlische ambassadeur gepland. Dat lijkt me voorlopig ook nog niet aan de orde. Mijn diensten volgen natuurlijk de situatie wel nauwlettend op.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Dank, minister-president, voor uw kort en duidelijk antwoord. Ook mijn repliek zal kort zijn, want ik ga akkoord met alles wat u heeft gezegd.

Mensen doen soms meewarig over het feit dat er slechts samenwerking zou zijn op het vlak van cultuur, jeugd, onderwijs en sport, maar eigenlijk vind ik net dat – en velen met mij – heel erg belangrijk. Het is vandaaruit dat we heel veel kunnen bereiken. In die onderdelen bestaat normaal gezien geen rang of stand. Het brengt mensen samen en dat is zeker iets vanwaaruit we verder moeten werken om kleine stappen te zetten. We gaan daarmee zeker het grote conflict niet oplossen, maar ik vind het een hele goede piste om te volgen. U hebt onze steun om in cultuur, jeugd, onderwijs en sport verder te investeren om langs die weg bij te dragen. U hebt natuurlijk meer dan gelijk als u stelt dat het vanuit Europa moet komen. Wij kunnen als Vlaanderen stappen doen, maar als Europa niet het voortouw neemt, dan blijven we zitten met wat er is.

Ik heb nog twee bijkomende vragen. Hebt u ook gepolst bij de ambassadeur naar de houding van de Palestijnse overheid tegenover het kantoor van Flanders Investment & Trade (FIT) in Tel Aviv? Vraagt de Palestijnse overheid de sluiting van dat kantoor of klopt dit niet? Ziet u mogelijkheden om via het FIT-kantoor de economische steun aan de heropbouw van Palestina te intensifiëren? U antwoordde dat er geen verdere steun is voor die wederopbouw, maar misschien zijn er eerder mogelijkheden via het FIT-kantoor voor economische steun.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): We hebben afgelopen vrijdag met een aantal parlementsleden van Groen ook een gesprek gehad met de ambassadeur. Wat ik daar vooral van onthouden heb, is dat hij heel bereid is tot gesprek. Hij is ook al bij onze parlementsvoorzitter geweest. Het is misschien toch raadzaam om in het najaar

een gesprek in de commissie met hem in te plannen, zodat we geen last hebben van de vertrouwelijkheid van de gesprekken. Zo kunnen we als parlementsleden open en bloot het gesprek met de ambassadeur kunnen aangaan. Ik had dit misschien daarstraks bij het regelen der werkzaamheden kunnen aanhalen, maar het was omdat de minister-president er hier nu naar verwees.

Het was een interessant gesprek, en ik begrijp dat we eigenlijk over een aantal zaken dezelfde punten hebben aangehaald. Het gesprek ging over het heil van de burgers, langs beide kanten, en dat het per se niet makkelijker zal worden om de tweestatenoplossing te realiseren, nu er in Israël een nieuwe premier aan de macht is.

Ik vroeg me nog iets extra af. De afgelopen weken kwam in de aandacht dat een groot Noors pensioenfonds, Kommunal Landspensjonskasse (KLB), zich op basis van de VN-lijst van bedrijven die investeringen doen in de nederzettingen in Israël, uit zestien bedrijven terugtrekt. Ik vroeg me af in welke mate we daar vanuit Vlaanderen ook rekening mee kunnen houden met onze beleggingsfondsen. Ik weet niet in welke mate dat al gebeurt, vandaar deze vraag. Het is toch niet onbelangrijk. Er zijn drie banken die in België actief zijn en die duidelijk actief mee investeren in bedrijven die in die nederzettingen ook actief zijn, terwijl ze op de VN-lijst staan. Dit hoort niet. Vandaar mijn vraag of we vanuit Vlaanderen een gelijkaardig initiatief kunnen nemen, een gelijkaardige screening opzetten, want het is niet gezegd dat die per se al investeren in dergelijke bedrijven in die nederzettingen. Is dat mogelijk? Of doen we dat al?

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik apprecieer ten eerste dat u inspanningen doet om vorig jaar al de ambassadeur van Israël en dit jaar de ambassadeur van de Palestijnse Autoriteit te ontvangen. Wanneer we spreken over dialoog en oproepen tot vrede en bemiddeling van de Europese Unie – en dat is toch wat we ongeveer een maand geleden in de resolutie hebben goedgekeurd – moeten we de dialoog ook aangaan met zowel Israël als Palestina.

Ik had vorige week het voorrecht om de ambassadeur van Israël te ontmoeten. In het verleden heb ik ook de Palestijnse ambassadeur ontmoet. Maar wanneer er dan bijvoorbeeld vanuit de Interparlementaire Unie een overleg is met de Israëlische ambassadeur, dan stel ik vast dat de partijen die kritiek hebben op Israël, nooit komen luisteren naar wat de Israëlische ambassadeur te vertellen heeft, terwijl men de mond vol heeft van dialoog.

Voor alle duidelijkheid: vanuit mijn ideologie ben ik voorstander van het zelfbeschikkingsrecht der volkeren, en dus ook zeker en vast van dat van Palestina, maar tegelijkertijd uiteraard ook van dat van Israël. Ik pleit dan ook voor een tweestatenoplossing. Maar naast zelfbeschikking heeft ieder volk natuurlijk ook recht op veiligheid, en dat geldt uiteraard voor zowel de Palestijnen als de Israëli.

Minister-president, kunt u ook nog eens contact hebben met de Israëlische ambassadeur om nog eens naar het standpunt van Israël te luisteren, meer bepaald nu er een nieuwe Israëlische regering is?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Lambrecht, de positie van FIT in Tel Aviv staat wat mij betreft niet ter discussie. FIT zal daar blijven. Ik heb dat niet ter sprake gebracht tijdens het gesprek met de Palestijnse ambassadeur en hij heeft dat zelf ook niet gedaan. U weet dat een van mijn uitgangspunten in de internationale relaties is dat wie handelsrelaties heeft, een forum heeft om gesprekken,

ook van politieke aard, te voeren. In die zin ben ik er een hevig voorstander van om het FIT-kantoor in Tel Aviv zo actief mogelijk te houden. FIT is ook niet het vehikel om economische steun aan Palestijnse gebieden te geven, maar wel het vehikel om handelsrelaties op gang te brengen, investeringen naar Vlaanderen te trekken, wat in dezen misschien minder van belang is. In die zin kan FIT de handelsrelaties tussen Vlaanderen en de Palestijnse gebieden op gang brengen. Dat is geen enkel probleem.

Mijnheer Aerts, op de vraag over de positie van Vlaamse bedrijven in Israël en de Palestijnse gebieden, heb ik in deze commissie al uitentreuren geantwoord. Ik verwijs naar die antwoorden.

Mijnheer Vanlouwe, ik denk dat u gelijk hebt dat, gezien de regimewisseling in Israël, het interessant is om de Israëlische ambassadeur nog eens te horen, zodat we weten wat de intenties en plannen zijn op het vlak van samenleven en voor de oplossing van het conflict. Het zou goed zijn om te weten wat daarover leeft in de divers samengestelde Israëlische regering. Dat lijkt me een goede suggestie.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, ik heb geen vragen meer en ben vereerd dat ik de laatste vraag in deze commissie mocht stellen voor het reces begint.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.